

Ziua mondială a teatrului... ...și omul nemondial

Mă simt jenat că vorbesc eu despre Ziua mondială a teatrului. Jenat, ca un supporter, care cere un bilet la un meci de baschet, și observă, abia la casă, că el n-are doi metri și cinci înălțime. Dacă va fi dat afară (sau aruncat la coș) — acest sport avînd nevoie nu numai de jucători înalți, ci și de suporteri pe potrivă? Teatrul este un joc mai îngăduitor cu publicul său. Scriu despre ziua lui — netrecută în calendar, doar pe bază că mă emoționează grozav niște nume, pe care prietenii mei, actorii, le destupă pe scenă, cu pocnetul sticlelor de șampanie: Sofocle, Euripide, Aristofan (grecii merg cite trei și în enumerări, spre a mai sta de vorbă între ei), Shakespeare, Racine, Molière, Lope de Vega, Pirandello, Strindberg, Caragiale... Și se pot înșira multe nume, fiecare popor avîndu-și șampania sa dramatică, dar mă simt parcă deja amețit.

Există multe motive să iubesc teatrul, și, iubindu-l, să te întrebi: într-adevăr, de ce nu are, și el, o zi? Ba o are, dar nu e trecută în calendar. Poate din cauză că nu s-a găsit sfîntul potrivit — deși, martiri au dat și scena, și condeiul dramatic, acesta din urmă, tragic din capul locului, prin nume chiar. Ziua mondială a teatrului este în fiecare zi (afară de luni), cînd omul nemondial, omul de stradă, insul anonim, se duce la teatru și vede un spectacol care-i merge la inimă. Milioane de oameni din toate colțurile acestei planete fără colțuri, doar cu asperități pe sfera ei turtită, seară de seară, prin săli mari și mici, cu policandre grozave sau doar cu feștile, ținute prudent în mînă de pompieri — milioane de oameni, deci, își pun pe față, de bună-voie, masca tragediei și pe cea a comediei. În modul cel mai firesc, arcuindu-și buzele în jos sau în sus, după modelul dat din vechime. Cu ochii la scenă, unde se joacă modern și fără mască, noi ridem și plîngem, tot ca-n vechime și ca-n viitorime: arcuindu-ne buzele, cînd în sus și cînd în jos... „Ha-ha! Hi-hi!”. Și, după aceea, ne întorcem acasă purificați, cu examenul de katharsis luat, și cu un gînd bun pentru meșterul Aristotel, care ne-a garantat, demult, că nu e rău dacă mai mergem, din cînd în cînd, la un spectacol. Desigur, el se gîndea la teatrul antic, care ținea o zi întreagă, sau chiar două, noi ne gîndim la cel de azi, care, nu că se termină înainte de-a începe, dar s-a redus la esență. Vii cu comedia sau tragedia de-acasă, actorii ți le confirmă, le bifează parcă, de la înălțimea scenei, prin cîteva replici nimerite, care te ung la suflet. Dar te purifici bine, și te grăbești să nu pierzi metroul, tramvaiul, trăsura, cămila, lectica (nu, asta era în antichitate), sau cine mai știe ce mijloc de transport. Vreau să spun că, în orice condiții, tot te duci la teatru, doar că vremurile s-au schimbat, piesele trebuie să fie mai scurte. Și asta nu pentru că așa vrea să-mi apăr eu monodramele, ci fiindcă sînt foarte multe spectacole de văzut. Piesele lui: Sofocle, Euripide, Aristofan, Shakespeare, Racine, Molière, Lope de Vega, Pirandello, Strindberg, Caragiale — pe care mi se pare că i-am mai numit, dar așa au cite unii noroc, ies mereu în față. Plus puzderia de capodopere pe care le-aș enumera, dar pînă le termin, trece Ziua mondială a teatrului. Sau a și trecut? A fost ieri? Este astăzi? Eu zic: Ziua mondială a teatrului nu e azi, este poimîine. Ziua mondială a teatrului este în fiecare zi, cînd un om de pe planetă ia pentru prima dată contact cu luminile rampet, se freacă la ochi, nu-i vine să creadă, și începe: „Ha-ha!” ori „Hi-hi!”, după cum pe scenă „rulează” o comedie ori o tragedie. Ziua mondială e eternă, ca și dorința noastră de înălțare sufletească. Atenție, măștile se găsesc la garderobă și, odată luate, nu se mai inapoiază.